

bij de Duitse Bond te Frankfort a/Main een pas naar Rotterdam uitreiken. Op 21 november reist hij door Nijmegen naar die stad, doch reeds op 28 november is hij in Amsterdam, op weg naar Zwolle. Op 7 december is hij in Cleef met bestemming naar Düsseldorf. Deze rondreis maakt de indruk, dat Louis nog heeft rondgezien, alvorens zich een keus te doen. Het is niet onmogelijk, dat hij ook nog heeft gedacht over een positie in Engeland. Het feit, dat hij onder zijn schaarse bezittingen een zwart op wit gesteedrukte kaart van Londen medevoerde, is mij bij deze mensen, die elke Groschen tweemaal omkeerden, het bewijs, dat hij ook daar heeft vertoefd. Wanneer is echter geheel onbekend. Wat daarvan zij, de keus viel op Rotterdam.

Op 12 februari 1843 leverde kleermaker E. Pillarz te Mainz nog voor 15 Hessische guldens een zwarte rok, vier vesten en een pantalon aan de nieuwe depôthouder van B. Schott's Söhne af en op 25 maart verkreeg deze een visum voor de reis naar Rotterdam, ditmaal over Brussel. Op 1 april passeerde hij Breda. Buiten de reeds genoemde drukwerken en een grote fraaie reiskaart van Duitsland bestond zijn bagage in hoofdzaak uit wat toiletartikelen, twee brillen, een zijden paraplu en das, een zwart fluwelen kalotje, een leren portefeuille, schrijfgerei en voor f 41,— muziek. In Rotterdam huurt hij een kamer bij zekere Richard Bernecaate op de Hoogstraat Z.Z., 416, ter hoogte van de Hoofdsteege en reeds op 29 april reiken Burgemeester en Wethouders hem een acte van inwoning uit, nadat hij een door de beëdigde vertaler I. G. Litzau getrouwelijk uit het hoogduits overgebracht bewijsstuk heeft overgelegd, dat hij in zijn vaderland vrij was van militaire dienst.

Louis was theoretisch ongetwijfeld op de hoogte van het muziekvak, niet slechts administratief. Ferdinand Beyer raadpleegde hem althans ernstig over de inrichting van een door hem ontworpen pianoschool, waarmede hij moeilijkheden had. Doch daarnaast was practisch vakmanschap nodig, omdat de nieuwe zaak ook en vooral op de verkoop van instrumenten zou zijn ingericht. Zo kwam tot de eerste klarinettist van 's konings lijfregiment in Hannover, de twee jaar oudere broeder Franz, de roep om aan het Hollandse avontuur deel te nemen als hulpkracht voor de bedrijfsleider Louis. Op 27 mei ontvangt hij ontslag uit de dienst en op 15 juni stapt hij in de postkoets van Hannover naar